

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาเนื้อหา ผู้เขียนและแหล่งอ้างอิงของบทความ ในวารสารวิชาการสาขาวัฒนธรรม พ.ศ. 2522-2529 โดยศึกษาจากบทความจำนวน 1951 บทความในวารสารวัฒนธรรมไทย เมืองโบราณ และศิลปวัฒนธรรมที่ตีพิมพ์ในช่วงปีดังกล่าว เป็นการวิจัยจากเอกสารโดยใช้แบบบันทึกข้อมูลเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และใช้บัญชีคำของยูเนสโก (Unesco Thesaurus) เป็นคู่มือในการวิเคราะห์เนื้อหา การวิเคราะห์ ข้อมูลใช้วิธีแจกแจงความถี่และคำนวณหาค่าร้อยละ ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับวารสาร

ในช่วงปี พ.ศ. 2522-2529 วารสารวัฒนธรรมไทยมีจำนวนฉบับที่ตีพิมพ์ จำหน่ายมากที่สุด คือ 96 ฉบับ รองลงมาคือ ศิลปวัฒนธรรม 86 ฉบับ และ เมืองโบราณ 29 ฉบับ ทั้งนี้เนื่องจากวารสารทั้ง ๓ ชื่อมีกำหนดออกที่แตกต่างกัน คือ วารสารวัฒนธรรมไทย และศิลปวัฒนธรรม กำหนดออกเป็นรายเดือน ส่วนวารสารเมืองโบราณกำหนดออกรายสาม เดือน

สำหรับบทความที่ตีพิมพ์ในวารสารในช่วงปีดังกล่าวในวารสารวัฒนธรรมไทย มีจำนวน 668 บทความ จำแนกได้เป็น พ.ศ. 2522 จำนวน 49 บทความ พ.ศ. 2523 จำนวน 70 บทความ พ.ศ. 2524 จำนวน 55 บทความ พ.ศ. 2525 จำนวน 71 บทความ พ.ศ. 2526 จำนวน 104 บทความ พ.ศ. 2527 จำนวน 112 บทความ พ.ศ. 2528 จำนวน 99 บทความ และ พ.ศ. 2529 จำนวน 108 บทความ บทความที่ตีพิมพ์ในวารสารเมืองโบราณมีจำนวน 255 บทความ จำแนกตามปีได้ดังนี้ พ.ศ. 2522 จำนวน 50 บทความ พ.ศ. 2523 จำนวน 14 บทความ พ.ศ. 2524 จำนวน 22 บทความ พ.ศ. 2525 จำนวน 27 บทความ และ พ.ศ. 2526 จำนวน 30 บทความ พ.ศ. 2527 จำนวน 53 บทความ พ.ศ. 2528 จำนวน 29 บทความ และ พ.ศ. 2529 จำนวน 30 บทความ ส่วนบทความที่ตีพิมพ์ในวารสาร ศิลปวัฒนธรรมมีจำนวน 1028 บทความ จำแนกเป็น ปี พ.ศ. 2522 จำนวน 25 บทความ พ.ศ. 2523 จำนวน 117 บทความ พ.ศ. 2524 จำนวน 82 บทความ พ.ศ. 2525 จำนวน 119 บทความ พ.ศ. 2526 จำนวน 130 บทความ พ.ศ. 2527 จำนวน 174 บทความ

พ.ศ. 2523 จำนวน 117 บทความ พ.ศ. 2524 จำนวน 92 บทความ พ.ศ. 2525
จำนวน 119 บทความ พ.ศ. 2526 จำนวน 130 บทความ พ.ศ. 2527 จำนวน 134
บทความ พ.ศ. 2528 จำนวน 199 บทความ และ พ.ศ. 2529 จำนวน 212 บทความ
ทั้งนี้ บทความต่อเนื่องนับเป็น 1 บทความ

2. ข้อมูลเกี่ยวกับผู้เขียนบทความ

บทความส่วนใหญ่ระบุชื่อผู้เขียนบทความ ซึ่งจำแนกออกได้เป็น ผู้เขียนที่เป็นบุคคล
และหน่วยงาน ผู้เขียนที่เป็นบุคคลระบุนามจริงมากกว่านามแฝง ในจำนวนนี้มีผู้เขียน
จำนวน 4 คน ที่ตรวจสอบไม่พบว่าเป็นนามจริง หรือนามแฝง ได้แก่ จิตรบรรจง สมครุท
ธวัช ชุ่ม เลี้ยว ประสิทธิ์ และสันติ วิเวก ชื่อผู้เขียนดังกล่าวปรากฏในวารสาร
วัฒนธรรมไทย ปี พ.ศ. 2522 พ.ศ. 2523 และ พ.ศ. 2529 ตามลำดับ ผู้เขียนที่เป็นบุคคล
มีจำนวนมากกว่าผู้เขียนที่เขียนในนามของหน่วยงาน ในจำนวนผู้เขียนที่เป็นบุคคล 1843 คน
บทความส่วนใหญ่ไม่ระบุวุฒิการศึกษา และตำแหน่งหน้าที่การงานของผู้เขียน

จากบทความ 97 บทความที่ระบุวุฒิการศึกษาของผู้เขียนจำแนกได้ 2 ลักษณะคือ
ผู้เขียนที่กำลังศึกษาในระดับต่ำกว่าปริญญาตรี ปริญญาตรี ปริญญาโท ปริญญาเอก และ
ผู้เขียนที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ปริญญาโท ประกาศนียบัตรหลังปริญญาโท และปริญญาเอก
ผลการวิจัย พบว่า บทความระบุวุฒิการศึกษาของผู้ที่จบการศึกษาแล้วมากกว่าผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ และ
ระบุวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอกมากที่สุด รองลงมาคือระดับปริญญาตรี และน้อยที่สุด คือ
ระดับประกาศนียบัตรหลังปริญญาโท ซึ่งระบุไว้เพียง 1 คนเท่านั้น

จากบทความ 329 บทความที่ระบุตำแหน่งหน้าที่การงานของผู้เขียนจำแนกออก
ได้เป็นผู้เขียนที่เป็นอาจารย์ ข้าราชการอื่น ๆ นักวิจัย นักเขียนและบรรณาธิการ ผู้ปฏิบัติ
งานด้านวัฒนธรรม และอาชีพอื่น ๆ ผลการวิจัยพบว่า ตำแหน่งหน้าที่การงานที่ระบุในบทความ
มากที่สุด คือ ตำแหน่งอาจารย์ รองลงมาคือ ข้าราชการอื่น ๆ ซึ่งเป็นข้าราชการในสังกัดกรม
ศิลปากรมากที่สุด รองลงมาคือ ข้าราชการกระทรวงกลาโหม และน้อยที่สุด คือ ข้าราชการ
กระทรวงการต่างประเทศ นอกจากนี้ยังพบว่า ตำแหน่งหน้าที่การงานอื่น ๆ ที่ระบุในบทความ
มีทั้งพระภิกษุ ที่ปรึกษาสำนักพระราชวัง นายแพทย์ พนักงานธนาคาร พนักงานบริษัทเอกชน
อดีตนายสถานีวิทยุสื่อสาร สมาชิกสภาจังหวัด ผู้ถ่ายภาพยนต์ และผู้ว่าการการท่องเที่ยว
ประเทศไทย

3. ข้อมูลเกี่ยวกับบทความ

ในเรื่องเกี่ยวกับลักษณะของบทความพบว่า บทความส่วนใหญ่จบในฉบับ และมีภาพประกอบ บทความที่จบในฉบับความยาว 1-10 หน้ามีจำนวนมากที่สุด รองลงมา คือ บทความที่มีความยาว 11-20 หน้า และ 21-30 หน้า ตามลำดับ ส่วนบทความต่อเนื่อง ความยาว 1-30 หน้ามีจำนวนมากที่สุด รองลงมาคือบทความที่มีความยาว 31-60 หน้า นอกจากนี้ยังมีบทความที่มีความยาวอยู่ในช่วง 91-120 หน้า และ 121-150 หน้า จำนวน อย่างละ 1 บทความด้วย บทความดังกล่าวเป็นบทความในวารสารวัฒนธรรมไทย ซึ่งเสนอ บทความต่อเนื่องในชื่อเรื่องเดียวกันแต่หลายตอนจบ ในส่วนที่เกี่ยวกับภาพประกอบ ผลการ วิจัยพบว่า บทความในวารสารเมืองโบราณมีภาพประกอบมากที่สุด รองลงมาคือ ศิลปวัฒนธรรม และวัฒนธรรมไทย ตามลำดับ

ในส่วนที่เป็นเนื้อหาของบทความ เมื่อจำแนกตามชื่อวารสารและปีที่พิมพ์พบว่า บทความในวารสารวัฒนธรรมไทย เสนอเนื้อหาเกี่ยวกับชนบประเพณีมากที่สุด รองลงมาคือ พัฒนาการทางวัฒนธรรม และศิลปะ เนื้อหาในหัวข้อวัฒนธรรมที่เสนอน้อยที่สุด คือ การสร้าง วัฒนธรรม เนื้อหาที่ไม่มีปรากฏเลยคือ ประวัติของวัฒนธรรม บทความในวารสารเมืองโบราณเสนอ เนื้อหาในหัวข้อศิลปะมากที่สุด รองลงมาคือ ประวัติศาสตร์และโบราณคดี เนื้อหาในหัวข้อ วัฒนธรรมที่เสนอน้อยที่สุด คือ ประวัติของวัฒนธรรม และการวิจัยทางวัฒนธรรม เนื้อหาที่ไม่มี ปรากฏเลยคือ จารีตประเพณี กฎหมาย และการสร้างวัฒนธรรม ส่วนบทความในวารสารศิลป วัฒนธรรมเสนอเนื้อหาประวัติศาสตร์และโบราณคดีมากที่สุด รองลงมาคือ ภาษาและวรรณคดี และศิลปะ เนื้อหาที่ไม่มีปรากฏเลย คือ การสร้างวัฒนธรรม นอกจากนี้วารสารทั้ง 3 นี้ดังกล่าวยัง เสนอเนื้อหาในหัวข้อวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และสังคมศาสตร์ซึ่งได้แก่ อวกาศ ธรณีวิทยา สภาวะแวดล้อม วิทยาศาสตร์ชีวภาพ การศึกษา เศรษฐศาสตร์ มนุษย์กับสภาวะแวดล้อม จิตวิทยา การบริหาร แรงงานและการจ้างงาน สังคมวิทยา นันทนาการ การสื่อสาร สารนิเทศศาสตร์ บรรณารักษศาสตร์ และจดหมายเหตุอีกด้วย

เมื่อพิจารณาถึงการเสนอเนื้อหาวัฒนธรรมทางจิตใจ พบว่า ในปี พ.ศ. 2522 วารสารวัฒนธรรมไทยเสนอเนื้อหาวัฒนธรรมทางจิตใจในหัวข้อ ปรัชญา จริยศาสตร์ และศาสนา มากที่สุด ส่วนในช่วงปี พ.ศ. 2523 - 2524 และ 2526 - 2528 เสนอเนื้อหา

ศิลปะมากที่สุด เนื้อหาวัฒนธรรมทางจิตใจที่ไม่ปรากฏเลยในช่วงปี พ.ศ. 2522-2526 และ พ.ศ. 2529 คือ กฎหมาย วารสารเมืองโบราณเสนอเนื้อหาวัฒนธรรมทางจิตใจ ในหัวข้อศิลปะมากที่สุดทุกปี เนื้อหาวัฒนธรรมทางจิตใจที่ไม่ปรากฏเลย คือ จารีตประเพณี และกฎหมาย ส่วน เนื้อหาธรรมเนียมประเพณีปรากฏเฉพาะปี พ.ศ. 2524 เท่านั้น ส่วนวารสาร ศิลปวัฒนธรรมในปี พ.ศ. 2522 เสนอเนื้อหาวัฒนธรรมทางจิตใจในหัวข้อศิลปะ และขนบประเพณี มากที่สุด ในปี พ.ศ. 2523 พ.ศ. 2524 และ พ.ศ. 2528 เสนอเนื้อหาศิลปะมากที่สุด ในช่วง พ.ศ. 2525-2527 เสนอเนื้อหาภาษาและวรรณคดีมากที่สุด ส่วนปี พ.ศ. 2529 เสนอเนื้อหาภาษา และวรรณคดีมากที่สุด เนื้อหาวัฒนธรรมทางจิตใจที่ไม่ปรากฏเลยในปี พ.ศ. 2522 และ 2524 คือ ธรรมเนียมประเพณี และจารีตประเพณี ส่วนเนื้อหากฎหมายไม่ปรากฏในปี พ.ศ. 2522 และ 2525

จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างวุฒิการศึกษาของผู้เขียนกับเนื้อหาของบทความ พบว่า บทความ เนื้อหาวัฒนธรรมทางจิตใจจะวุฒิการศึกษาของผู้เขียนที่จบการศึกษาระดับปริญญา เอกมากกว่า วุฒิการศึกษาอื่น ๆ เนื้อหาวัฒนธรรมจะวุฒิการศึกษาของผู้เขียนที่จบปริญญาตรีมากกว่าวุฒิการศึกษา อื่น ๆ เนื้อหาอื่น ๆ ระดับวุฒิการศึกษาของผู้เขียนน้อย ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาของบทความ กับตำแหน่งหน้าที่การงานของผู้เขียน พบว่า บทความที่อาจารย์เขียนมีเนื้อหากระจายไปเกือบทุก หัวข้อ ส่วนผู้เขียนบทความเนื้อหาอื่น ๆ นอกจากจะเขียนบทความในเนื้อหาที่สัมพันธ์กับงานที่ ปฏิบัติแล้วยังเขียนบทความ เนื้อหาอื่นอีกด้วย

4. ข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งอ้างอิง

บทความส่วนใหญ่ (59.71%) ไม่ระบุแหล่งอ้างอิง จากบทความที่ระบุแหล่งอ้างอิง 40.2% เมื่อพิจารณาตามชื่อวารสาร พบว่า บทความในวารสารวัฒนธรรมไทย มีลักษณะ การอ้างอิงแบบเชิงอรรถมากที่สุด รองลงมาคือ อ้างอิงแทรกในเนื้อหา บทความในวารสาร เมืองโบราณอ้างอิงแบบเชิงอรรถมากที่สุด รองลงมาคือ การอ้างอิงแบบที่เป็นบรรณานุกรม ส่วน บทความในวารสารศิลปวัฒนธรรมอ้างอิงแทรกในเนื้อหามากที่สุด รองลงมาคือ อ้างอิงแบบบรรณานุกรม

จากการศึกษาของแหล่งอ้างอิงพบว่า แหล่งอ้างอิงประเภทวิทยุมีมากกว่าปฐมนูญี โดยบทความส่วนใหญ่อ้างอิงหนังสือมากที่สุด รองลงมาคือ บทความวารสาร แหล่งอ้างอิงวิทยุอื่น ๆ ที่ปรากฏในบทความ ได้แก่ ธรรมณี หนังสือรายปี สารานุกรม พจนานุกรม จุลสาร และเอกสาร ประกอบการบรรยาย

เมื่อพิจารณาประเภทของแหล่งอ้างอิงปฐมภูมิตามชื่อวารสาร พบว่า วารสารวัฒนธรรมไทย อ้างอิงแหล่งอ้างอิงปฐมภูมิประเภทพงศาวดารมากที่สุด รองลงมาคือ แหล่งอ้างอิงประเภทบุคคล วารสาร เมืองโบราณอ้างอิงแหล่งอ้างอิงปฐมภูมิประเภทพงศาวดารมากที่สุด รองลงมาคือ ศิลปจารึก ส่วนวารสารศิลปวัฒนธรรมอ้างอิงจดหมายเหตุมากที่สุด รองลงมาคือ พงศาวดาร เป็นที่น่าสังเกตว่า วารสาร เมืองโบราณอ้างอิงรายงานการขุดค้นทางโบราณคดีมากเป็นอันดับที่ 4 และเป็นจำนวน มากกว่าวารสารวัฒนธรรมไทย และศิลปวัฒนธรรม นอกจากนี้ แหล่งอ้างอิงปฐมภูมิอื่น ๆ ที่ปรากฏในบทความ ได้แก่ แผนที่ เอกสารราชการ ภาพถ่าย ราชกิจจานุเบกษา ข้อมูล จากการสังเกตการณ์ โบราณวัตถุ จดหมาย รายงานการวิจัย วิทยานิพนธ์ และปฏิทิน

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ของแหล่งอ้างอิงกับเนื้อหาของบทความ พบว่า บทความ เนื้อหาทั่วไป สังคมศาสตร์ แรงงานและการจ้างงานมีปริมาณการเสนอบทความแบบที่วิธีการระบุ แหล่งอ้างอิงมากกว่าไม่ระบุแหล่งอ้างอิง ส่วนบทความเนื้อหาอื่น ๆ มีปริมาณการระบุแหล่งอ้างอิง น้อยกว่าที่ไม่ระบุแหล่งอ้างอิง บทความทุกเนื้อหาอ้างอิงแหล่งทุติยภูมิมากกว่าปฐมภูมิ บทความ เนื้อหาที่ไม่ระบุแหล่งอ้างอิงเลย คือ เนื้อหาการสร้างวัฒนธรรม ศาสตร์แห่งวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จิตวิทยา และการบริหาร

อภิปรายผล

ในการวิจัยครั้งนี้ได้ตั้งสมมติฐานไว้ 3 ข้อ คือ วารสารสาขาวัฒนธรรมที่นำมา วิเคราะห์เนื้อหา

1. เสนอ เนื้อหาในหัวข้อ เกี่ยวกับชนบประ เพล้มากที่สุด
2. ผู้เขียนบทความส่วนใหญ่เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ
3. แหล่งอ้างอิงของบทความส่วนใหญ่เป็นแหล่งข้อมูลปฐมภูมิ

จากสมมติฐานข้อที่ 1 ที่ว่า วารสารสาขาวัฒนธรรมที่นำมาวิเคราะห์เนื้อหา เสนอ เนื้อหาในหัวข้อ เกี่ยวกับชนบประ เพล้มากที่สุด เมื่อพิจารณาจากการ เสนอ เนื้อหาของ บทความทั้ง 1951 บทความที่เป็นประชากรในการวิจัยพบว่า บทความ เสนอ เนื้อหา ประวัติศาสตร์ และโบราณคดีมากที่สุด รองลงมา คือ ศิลปะ พัฒนาการทางวัฒนธรรม ภาษาและวรรณคดี

ส่วน เนื้อหาชนบประ เเพิ่มมีความถี่มาก เป็นอันดับ 5 แต่ถ้าพิจารณาวารสารแต่ละชื่อจะพบว่า วารสารวัฒนธรรมไทย เเสนอ เนื้อหาในหัวข้อ ชนบประ เเพิ่มมากที่สุด วารสารเมืองโบราณ เเสนอ เนื้อหาศิลปะมากที่สุด ส่วนวารสารศิลปวัฒนธรรม เเสนอ เนื้อหาประวัติศาสตร์และโบราณคดี มากที่สุด จึงกล่าวได้ว่า ในจำนวนวารสารสาขาวัฒนธรรมทั้ง 3 ชื่อที่นำมาวิเคราะห์เนื้อหา วารสารวัฒนธรรมไทย เเสนอ เนื้อหาในหัวข้อชนบประ เเพิ่มมากที่สุดซึ่งนับ เป็นวารสารชื่อเดียว ที่สอดคล้องกับสมมติฐาน ส่วนวารสาร เมืองโบราณ เเสนอ เนื้อหาชนบประ เเพิ่มมาก เป็นอันดับ 5 รองลงมาจาก เนื้อหาศิลปะ ประวัติศาสตร์และโบราณคดี พัฒนาการทางวัฒนธรรม ปรัชญา จริยศาสตร์ และศาสนา ศิลปวัฒนธรรม เเสนอ เนื้อหาชนบประ เเพิ่มมาก เป็นอันดับ 5 รองลงมาจาก เนื้อหาประวัติศาสตร์และโบราณคดี ภาษาและวรรณคดี ศิลปะ และพัฒนาการ ทางวัฒนธรรม นอกจากนี้จะ เเสนอ เนื้อหาในหัวข้อดังกล่าวแล้ววารสารที่นำมาวิเคราะห์ เนื้อหาในหัวข้ออื่น ๆ อีก ได้แก่ หัวข้อ เนื้อหา ศาสตร์แห่งวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี อวกาศ ธรณีวิทยา สภาวะแวดล้อม วิทยาศาสตร์ชีวภาพ เทคโนโลยี สหสาขาวิชา การศึกษา สังคมศาสตร์ รัฐศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ จิตวิทยา การบริหาร แรงงานและการจ้างงาน สังคมวิทยา มนุษย์กับสภาวะแวดล้อม ประวัติศาสตร์และโบราณคดี นันทนาการ การสื่อสาร สารนิเทศศาสตร์ บรรณารักษศาสตร์ และจดหมายเหตุ แต่เป็นที่น่าสังเกตว่า ไม่มีหัวข้อ เนื้อหาใดที่มีความถี่ของการ เเสนอ เนื้อหาสูงถึงร้อยละ 50

จากผลการวิจัยที่พบว่า วารสารวัฒนธรรมไทย เเสนอ เนื้อหาในหัวข้อเกี่ยวกับ ชนบประ เเพิ่มมากที่สุด รองลงมา คือ พัฒนาการทางวัฒนธรรม และศิลปะ นั้น สอดคล้อง กับบทบรรณาธิการ วารสารวัฒนธรรมไทยปีที่ 1 ฉบับที่ 1 หน้า 5 ที่ระบุไว้ว่า มีวัตถุประสงค์ เพื่อเผยแพร่ความรู้และ เรื่องราว เกี่ยวกับวัฒนธรรมไทย ส่วนวารสาร เมืองโบราณ เเสนอ เนื้อหาในหัวข้อเกี่ยวกับศิลปะมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ตามที่ระบุไว้ใบบนหน้าของวารสาร ปีที่ 1 ฉบับที่ 1 หน้า 2 ว่า เพื่อสนับสนุนการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องราวในอดีตมาเผยแพร่ให้ผู้สนใจทุกวัยทุกระดับได้รับรู้ โดยเฉพาะผู้ที่จะมีทัศนคติที่แจ่มใส ก้าวหน้าของชาติบ้าน เมืองต่อไปจะได้มีข้อมูลไว้พิจารณาในการสร้างสรรค์ให้เกิดเอกลักษณ์ ทางศิลปกรรมขึ้นแทนการลอกเลียนแบบ หรือเอา เเยียงอย่างจากต่างประเทศแต่อย่าง เดียว วารสารศิลปวัฒนธรรม เเสนอ เนื้อหาประวัติศาสตร์และโบราณคดีมากที่สุด รองลงมาคือ

ภาษาและวรรณคดี และศิลปะ สอดคล้องกับบทบรรณาธิการของวารสาร ปีที่ 1 ฉบับที่ 1 หน้า 7 ที่ว่า เรื่องราวของศิลปะและวัฒนธรรมของชาติมิใช่ของใครคนใดคนหนึ่ง และปัญหาที่ละเอียดอ่อนต่าง ๆ ทั้งที่ผ่านมาในอดีตและที่กำลังดำเนินอยู่ในปัจจุบัน ก็มิใช่สิ่งที่จะสรุปได้อย่างรวดเร็ว ภายในเวลาวันใดวันหนึ่ง หนังสือศิลปวัฒนธรรมราย เดือน เล่มนี้ย่อมไม่ใช่หนังสือที่ดีที่สุดที่จะสามารถสรุปสิ่งต่าง ๆ ได้ หากเป็นหนังสืออีก เล่มหนึ่งที่จะพยายามอธิบายอย่างง่าย ๆ ต่อเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นมาแล้ว

จากสมมติฐานข้อ 2 ที่ว่า ผู้เขียนบทความส่วนใหญ่เป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการวิจัยครั้งนี้ กำหนดไว้ว่า ผู้ทรงคุณวุฒิจะต้องประกอบด้วยลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้

1. ได้รับปริญญาตรงกับเนื้อหาของบทความที่เขียน
2. ตำแหน่งหน้าที่การงานตรงกับเนื้อหาของบทความที่เขียน

ข้อจำกัดในการวิจัยสำหรับสมมติฐานข้อนี้ คือ บทความร้อยละ 94.74 ไม่ระบุวุฒิการศึกษาของผู้เขียน และบทความร้อยละ 82.15 ไม่ระบุตำแหน่งหน้าที่การงานของผู้เขียน ดังนั้น ผลสรุปเกี่ยวกับการศึกษาคุณวุฒิทางการศึกษาและคุณวุฒิจากตำแหน่งหน้าที่การงานจากสมมติฐานข้อที่ 2 นี้ จึงไม่สามารถนำไปเป็นผลสรุปสำหรับบทความจำนวน 1951 บทความที่เป็นประชากรในการวิจัยทั้งหมดได้ แต่อย่างไรก็ตาม จากจำนวนผู้เขียนที่ระบุวุฒิการศึกษา และตำแหน่งหน้าที่การงาน จะเห็นได้ว่า ผู้เขียนที่ระบุไว้ในบทความว่าจบการศึกษาตั้งแต่ระดับปริญญาตรี ไปจนถึงระดับปริญญาเอกมีทั้งสิ้น 67 คน จำแนกออกได้เป็น จบการศึกษาระดับปริญญาตรี 15 คน ปริญญาโท 11 คน ประกาศนียบัตรหลังปริญญาโท 1 คน และปริญญาเอก 40 คน ในจำนวนนี้มีผู้ไม่ระบุสาขาวิชาที่จบการศึกษา 40 คน จำแนกออกได้เป็นปริญญาตรี 2 คน ปริญญาโท 2 คน และปริญญาเอก 36 คน ดังนั้นจึงมีผู้เขียนที่ระบุทั้งปริญญาและสาขาวิชาที่จบทั้งสิ้น 27 คน ซึ่งได้รับปริญญาตรงกับเนื้อหาของบทความที่เขียน 17 คน จำแนกได้เป็นปริญญาตรี 8 คน ปริญญาโท 7 คน และปริญญาเอก 2 คน คิดเป็นร้อยละ 62.96

ส่วนผู้เขียนที่ระบุตำแหน่งหน้าที่การงานมีจำนวนทั้งสิ้น 329 คน เป็นอาจารย์ที่ไม่ระบุสาขาวิชาที่สอน 67 คน ระบุสาขาวิชาที่สอน 110 คน นอกจากนั้นเป็นผู้ประกอบอาชีพอื่น ๆ ได้แก่ ข้าราชการอื่น ๆ นักวิจัย นักเขียนและบรรณาธิการ ผู้ปฏิบัติงานในศูนย์วัฒนธรรม พระภิกษุ ที่ปรึกษาสำนักพระราชวัง พนักงานธนาคาร นายแพทย์ ผู้ถ่ายภาพยนต์ พนักงานบริษัทเอกชน อดีตนายสถานีวิทยุสื่อสาร สมาชิกสภาจังหวัด เชียงใหม่ และผู้ว่าการการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย จากผู้เขียน 262 คนที่ระบุตำแหน่งหน้าที่การงาน มีผู้เขียนที่มีตำแหน่งหน้าที่การงานตรงกับเนื้อหาวิชาที่เขียน 133 คน คิดเป็นร้อยละ 50.76

ข้อมูลที่ได้เกี่ยวกับคุณวุฒิทางการศึกษาและตำแหน่งหน้าที่การงานของผู้เขียนบทความตามที่ระบุไว้จึงสอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 2 ที่ว่า ผู้เขียนบทความส่วนใหญ่เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

จากสมมติฐานข้อที่ 3 ที่ว่า แหล่งอ้างอิงของบทความส่วนใหญ่เป็นแหล่งข้อมูลปฐมภูมิ ผลการวิจัยพบว่า แหล่งอ้างอิงของบทความร้อยละ 70.30 เป็นแหล่งข้อมูลทุติยภูมิ ดังนั้นข้อสรุปที่ได้จึงไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

จากการศึกษาใน เรื่องที่เกี่ยวข้องกับแหล่งอ้างอิงนี้ ผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของชลธิชา สุทธิจันทร์กุล (2521) กฤตชญา รัตนประทีป (2528) และสมบูรณ์ กิมเจริญชาติ (2528) ซึ่งศึกษาพบว่า บทความในวารสารห้องสมุด วารสารอักษรศาสตร์ และวารสารวิทยาศาสตร์อ้างอิงหนังสือมากที่สุด และรองลงมาคือ วารสาร

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยพบว่า บทความส่วนใหญ่ในวารสารวัฒนธรรมไทย เมืองโบราณ และศิลปวัฒนธรรม ที่ตีพิมพ์ในช่วงปี พ.ศ. 2522-2529 ไม่ระบุวุฒิการศึกษา และตำแหน่งหน้าที่การงานของผู้เขียน จึงขอ เสนอให้ระบุข้อมูลดังกล่าวประกอบกับการเสนอบทความ เพื่อให้ผู้อ่านวารสารจะได้ข้อมูลเกี่ยวกับผู้เขียนบทความที่สมบูรณ์ขึ้น

ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาของบทความพบว่า เนื้อหาในหัวข้อวัฒนธรรมที่เสนอน้อยในวารสารทั้ง 3 ชื่อ คือ เนื้อหาการสร้างวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ของวัฒนธรรม และการวิจัยทางวัฒนธรรม เนื้อหาเกี่ยวกับประเพณีที่เสนอน้อยคือ จารีตประเพณี จึงขอเสนอให้ผู้จัดทำวารสารทั้ง 3 ชื่อ เสนอเนื้อหาหัวข้อดังกล่าวเพิ่มขึ้นตามความเหมาะสม

แนวทางการวิจัยในอนาคต

1. ควรวิเคราะห์เนื้อหาของวารสารวัฒนธรรมชื่ออื่น ๆ นอกจากวารสารวัฒนธรรมไทย เมืองโบราณ และศิลปวัฒนธรรม เพื่อศึกษาแนวโน้มการเสนอเนื้อหาของวารสารเหล่านั้นจะเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่สนใจจะค้นคว้าเรื่องราวทางวัฒนธรรมเพิ่มเติมต่อไป
2. ควรศึกษาเนื้อหาวัฒนธรรมทางจิตใจในวารสารวัฒนธรรมไทย เมืองโบราณ และศิลปวัฒนธรรมโดยแยกศึกษาเฉพาะหัวข้อเนื้อหาเพื่อที่จะนำมาข้อมูลจากการศึกษามาเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาค้นคว้าเรื่องราวทางวัฒนธรรมในแต่ละหัวข้อเนื้อหาต่อไป
3. ควรวิเคราะห์เนื้อหาของวารสารเฉพาะวิชาสาขาอื่น ๆ นอกจากสาขาวัฒนธรรมเพื่อศึกษาปริมาณและขอบเขตของเนื้อหาของวารสารเหล่านั้น